

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: DEPFRE
Koordineret med:
Sagsnr.: 1601180
Dok. nr.: 361185
Dato: 08-05-2017

NOTAT

Teknisk bistand – udkast til ændringsforslag (L 185)

Ændringsforslag

Til

Lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile

(Tvangsbehandlingsloven)

(L 185)

Af [...], tiltrådt af [...]:

Til § 4

1) I *stk. 3, 2. pkt.* ændres »seks« til: »tre«.

[Ændring af gyldighedsperiode for beslutninger om tvangsbehandling]

Til § 6

2) I *stk. 3* ændres »seks« til: »tre«.

[Ændring af gyldighedsperiode for beslutninger om tvangsindgreb]

Til § 15

3) I *stk. 1, 1. pkt., og stk. 2* indsættes efter »§ 10, stk. 1, og 6,«: » § 11, stk. 1,«.

[Protokolføring af beslutninger om tvangsmæssig gennemførelse af personlig hygiejne på tvangsindlagte patienter i tvangsprotokollen]

Til § 16

4) I *stk. 1* indsættes efter »§ 10, stk. 1, og 6,«: » § 11, stk. 1,«.

[Indberetning af beslutninger om tvangsmæssig gennemførelse af personlig hygiejne på tvangsindlagte patienter]

5) I *stk. 1* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum.:

»Oplysninger om, hvilke tiltag personalet har forsøgt for at undgå tvang, jf. § 5, stk. 2, og § 7, stk. 3, skal ligeledes indberettes til Sundhedsdatastyrelsen.«

[Udvidelse af indberetningspligten]

6) Efter *stk. 1* indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Enhver anvendelse af tvang på baggrund af lægens eller tandlægens beslutning efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, § 11, stk. 1, og § 12, stk. 1-3, skal tilføres en tvangsprotokol med angivelse af tvangsindgrebets nærmere indhold.«
[Udvidelse af indberetningspligten]

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

Til § 17

7) I stk. 1-3, indsættes efter »§ 10, stk. 1, og 6,«: » § 11, stk. 1,«.
[Konsekvens af ændringsforslag nr. 8]

Til § 19

8) I det under nr. 1 foreslåede § 4, stk. 1 og 2, og i det under nr. 3 foreslåede § 16 c, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »§ 10, stk. 1, og 6,«: » § 11, stk. 1,«.
[Behandlingen af klager over beslutninger om gennemførelse af tvangsmæssig personlig hygiejne på tvangsindlagte patienter]

9) I det under nr. 1 foreslåede § 4, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:
»Tvangsbehandlingsnævnet behandler endvidere klager over enhver anvendelse af tvang på baggrund af lægens eller tandlægens beslutning om anvendelse af tvang efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, § 11, stk. 1 og § 12, stk. 1-3, i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile.«
[Mulighed for klage over anvendelsen af tvang]

10) I det under nr. 1 foreslåede § 4, stk. 2, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:
»Tvangsbehandlingsnævnet træffer endvidere afgørelse om, hvorvidt den udførte tvang er udført i overensstemmelse med § 5, stk. 2 og 3, og § 7 i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile.«
[Tvangsbehandlingsnævnets behandling af klager over udførelsen af tvang]

11) I det under nr. 3 foreslåede § 16 c, stk. 3, 1. pkt., ændres »14 hverdage« til: »syv hverdage«.
[Ændring af sagsbehandlingstiden ved Tvangsbehandlingsnævnet] (SPM: 51)

12) I det under nr. 3 foreslåede § 16 c, stk. 3, 2. pkt., indsættes efter: »gyldige,«: »eller allerede udført tvang,«.
[Sagsbehandlingstid for klager over tvang, som er udført]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Efter lovforslagets § 4, stk. 3, 2. pkt., er beslutninger om tvangsbehandling, som en læge eller en tandlæge kan træffe, gyldige i den periode, der er nødvendig for behandlingen, dog højst i seks måneder.

Med den foreslåede ændring af den foreslåede § 4, stk. 3, 2. pkt., ændres gyldighedsperioden til højst at kunne være tre måneder.

Til nr. 2

Efter lovforslaget § 6, stk. 3, er beslutninger om tvangsindgreb, som en læge eller en tandlæge kan træffe for at gennemføre den besluttede tvangsbehandling, gyldige i den periode, der er nødvendig for at gennemføre behandlingen, dog højst i seks måneder.

Med den foreslåede ændring af lovforslagets § 6, stk. 3, ændres gyldighedsperioden til højst at kunne være tre måneder.

Til nr. 3

Efter lovforslagets § 15, stk. 1, 1. pkt., skal lægens eller tandlægens beslutning om anvendelse af tvang efter lovforslagets § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, tilføres en tvangsprotokol med angivelse af beslutningens indhold og begrundelse derfor.

Efter det foreslåede § 15, stk. 2, skal enhver anvendelse af tvang på baggrund af lægens eller tandlægens beslutning efter lovforslagets § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, tilføres en tvangsprotokol med angivelse af tvangsindgrebets nærmere indhold.

Beslutninger om tvangsmæssig gennemførelse af personlig hygiejne på tvangsindlagte patienter skal ikke efter lovforslaget tilføres tvangsprotokollen.

Det foreslås, at § 11, som vedrører tvangsmæssig personlig hygiejne, indsættes i lovforslagets § 15, stk. 1, 1. pkt. og stk. 2.

Den foreslåede ændring betyder, at lægens og tandlægens beslutning om gennemførelse af tvangsmæssig personlig hygiejne, ligesom selve anvendelsen af tvangsmæssig personlig hygiejne, skal tilføres tvangsprotokollen.

Til nr. 4

Efter lovforslagets § 16, stk. 1, skal lægens eller tandlægens beslutning om anvendelse af tvang efter lovforslagets § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, indberettes til Sundhedsdatastyrelsen.

Beslutninger om tvangsmæssig hygiejne skal ikke efter lovforslaget indberettes til Sundhedsdatastyrelsen.

Det foreslås, at § 11, som vedrører tvangsmæssig personlig hygiejne, indsættes i lovforslagets § 16, stk. 1.

Den foreslåede ændring betyder, at lægens og tandlægens beslutninger om gennemførelse af tvangsmæssig personlig hygiejne på tvangsindlagte patienter, skal tilføres tvangsprotokollen.

Til nr. 5

Af lovforslagets § 5, stk. 2, og 7, stk. 3, følger det, at der ikke må træffes beslutning om tvangsbehandling eller tvangsindgreb, og at denne tvang ikke må gennemføres, forinden personalet har forsøgt tillidsskabende initiativer for at undgå tvangen.

Det foreslås, at der i § 16, stk. 1, indsættes et nyt punktum (2. pkt.), hvorefter oplysninger om, hvilke tiltag personalet har forsøgt for at undgå tvang, skal indberettes til Sundhedsdatastyrelsen.

Til nr. 6

Efter lovforslagets § 16, stk. 1, skal lægens eller tandlægens beslutning om anvendelse af tvang efter lovforslagets § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, indberettes til Sundhedsdatastyrelsen.

Efter lovforslaget er det alene lægens eller tandlægens beslutninger om tvang, der skal indberettes. Selve anvendelsen af tvang skal derimod ikke indberettes til Sundhedsdatastyrelsen.

Det foreslås, at der efter lovforslagets § 16, stk. 1, indsættes et nyt stykke, hvorefter enhver anvendelse af tvang på baggrund af lægens eller tandlægens beslutning efter lovforslagets § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, § 11, stk. 1, og § 12, stk. 1-3, skal tilføres en tvangsprotokol med angivelse af tvangsindgrebets nærmere indhold.

Det foreslåede nye stykke (stk. 2) betyder, at selve anvendelsen af alle former for tvang, herunder tvangsbehandling, tvangsindgreb med henblik på behandling og tvangsmæssig personlig hygiejne, skal indberettes til Sundhedsdatastyrelsen.

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

Til nr. 7

Efter lovforslagets § 17, stk. 1, skal den læge eller tandlæge, der træffer beslutning om anvendelse af tvang efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, vejlede den nærmeste pårørende, værgeren eller fremtidsfuldmægtigen, som samtykker til tvangen, om mulighederne for at indbringe klage for Tvangsbehandlingsnævnet, jf. § 4 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Efter stk. 2 skal den læge eller tandlæge, der træffer beslutning om anvendelse af tvang efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, efter anmodning fra patienten, dennes pårørende, værger eller fremtidsfuldmægtig indbringe klager over beslutninger herom for Tvangsbehandlingsnævnet.

Efter stk. 3 har klager til Tvangsbehandlingsnævnet over beslutninger truffet efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, opsættende virkning.

Som konsekvens af ændringsforslag nr. 8 og 9, foreslås det, at § 11, som vedrører tvangsmæssig personlig hygiejne, indsættes i lovforslagets § 17, stk. 1-3.

Ændringen betyder, at den læge eller tandlæge, der træffer beslutning om gennemførelse af tvangsmæssig personlig hygiejne efter lovforslagets § 11, skal vejlede patientens nærmeste pårørende, værger eller fremtidsfuldmægtig om mulighederne for at indbringe klage for Tvangsbehandlingsnævnet, ligesom lægen eller tandlægen efter anmodning fra patienten, dennes pårørende, værger eller fremtidsfuldmægtig skal indbringe klager over beslutninger om tvang for Tvangsbehandlingsnævnet.

Endelig betyder ændringen, at klager til Tvangsbehandlingsnævnet over beslutning om tvangsmæssig personlig hygiejne – i samme omfang som klager over anden tvang – har opsættende virkning.

Det indebærer, at gennemførelse af personlig hygiejne på tvangsindlagte patienter ved tvang – hvis der klages – skal afvente nævnets stillingtagen.

Til nr. 8

Efter lovforslagets § 19, nr. 1, foreslås det, at den gældende § 4 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet om frister for indgivelse af klager til Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn ophæves, og at indholdet af bestemmelsen fastsættes i en ny § 3 a.

Efter lovforslagets § 19, nr. 1, foreslås det endvidere, at der affattes en ny § 4, som vedrører frister for indgivelse af klager til det foreslåede Tvangsbehandlingsnævn. Efter den foreslåede § 4, stk. 1, behandler Tvangsbehandlingsnævnet klager over beslutninger truffet efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile.

Efter det foreslåede § 4, stk. 2, træffer Tvangsbehandlingsnævnet afgørelse om, hvorvidt kriterierne for beslutninger truffet efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile var opfyldt på det tidspunkt, hvor beslutningen blev truffet

Af den foreslåede § 16 c, stk. 1, 1. pkt., i lovforslagets § 19, nr. 3, følger det, at hvis en sag indbringes for Tvangsbehandlingsnævnet, skal den læge eller tandlæge, som har truffet beslutning efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, eller § 12, stk. 1-3, i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile, fremsende sagens akter, herunder en udskrift af tvangsprotokollen, kopi af journalen for det pågældende behandlingsforløb en erklæring om den besluttede tvang, samt udfylde et klageskema udfærdiget af Styrelsen For Patientsikkerhed.

Efter den foreslåede § 16 c, 3, 1. pkt., i lovforslagets § 19, nr. 3, skal Tvangsbehandlingsnævnet træffe afgørelse i klagesager inden 14 hverdage efter klagens modtagelse i sager, der vedrører beslutninger truffet efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, og § 10, stk. 1 og 6, § 12, stk.1-3, i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile, og som på tidspunktet for klagens indgivelse fortsat har gyldighed.

Efter lovforslaget er der ikke adgang til at klage til Tvangsbehandlingsnævnet over beslutninger om at foretage personlig hygiejne på tvangsindlagte patienter under anvendelse af tvang.

Det foreslås, at § 11 i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile, som vedrører tvangsmæssig personlig hygiejne, indsættes i det foreslåede § 4, stk. 1 og 2, i lovforslagets § 19, nr. 1, og i det foreslåede § 16 c, stk. 1 og 3, i lovforslagets § 19, nr. 3.

Den foreslåede ændring af § 4, stk. 1, betyder, at Tvangsbehandlingsnævnet får kompetence til at behandle klager over beslutninger om tvangsmæssig personlig hygiejne, mens ændringen af det foreslåede § 4, stk. 2, betyder, at Tvangsbehandlingsnævnet – som ved behandlingen af klager over andre beslutninger om tvang – træffer afgørelse om,

hvorvidt kriterierne for beslutningen om tvang var opfyldt på det tidspunkt, hvor beslutningen blev truffet.

Den foreslåede ændring af det foreslåede § 16 c, stk. 1, betyder, at den læge eller tandlæge, som har truffet beslutning om tvangsmæssig personlig hygiejne – på samme måde som ved beslutninger om anden tvang – skal fremsende sagens akter, herunder en udskrift af tvangsprotokollen, kopi af journalen for det pågældende behandlingsforløb, en erklæring om den besluttede tvang, samt udfylde et klageskema udfærdiget af Styrelsen for Patientsikkerhed, til Tvangsbehandlingsnævnet, såfremt der klages.

Den foreslåede ændring af § 16 c, stk. 3, betyder, at klager over tvangsmæssig personlig hygiejne omfattes af samme sagsbehandlingsfrist, som gælder for andre sager om beslutninger om tvang.

Til nr. 9

Efter den i lovforslagets § 19, nr. 1, foreslåede § 4, stk. 1, behandler Tvangsbehandlingsnævnet klager over beslutninger truffet efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile. Efter bestemmelsen behandler Tvangsbehandlingsnævnet alene klager over beslutninger om tvang, mens der ikke er klagemulighed over selve udførelsen af tvang.

Det foreslås, at der i den foreslåede 4, stk. 1, indsættes et 2. pkt., hvorefter Tvangsbehandlingsnævnet endvidere behandler klager over enhver anvendelse af tvang på baggrund af lægens eller tandlægens beslutning om anvendelse af tvang efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, § 11, stk. 1 og § 12, stk. 1-3, i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile.

Det foreslåede nye punktum betyder, at selve anvendelsen af alle former for tvang, herunder tvangsbehandling, tvangsindgreb med henblik på behandling og gennemførelse af personlig hygiejne, kan påklages til og behandles af Tvangsbehandlingsnævnet.

Til nr. 10

Efter den i lovforslagets § 19, nr. 1, foreslåede § 4, stk. 2, træffer Tvangsbehandlingsnævnet afgørelse om, hvorvidt kriterierne for beslutninger truffet efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, § 10, stk. 1 og 6, og § 12, stk. 1-3, i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile var opfyldt på det tidspunkt, hvor beslutningen blev truffet.

Det foreslås, at der i den foreslåede 4, stk. 2, indsættes et 2. pkt., hvorefter Tvangsbehandlingsnævnet ved behandling af klager over anvendelsen og udførelsen af tvang, træffer afgørelse om, hvorvidt den udførte tvang er udført i overensstemmelse med § 5, stk. 2 og 3, og § 7 i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile.

Ændringen vil betyde, at Tvangsbehandlingsnævnet ved behandling af klager over anvendelsen og udførelsen af tvangsbehandling, træffer afgørelse om, hvorvidt tillidsskabende tiltag har været være forsøgt, og hvorvidt patienten forinden, tvangen er udført har været forsøgt motiveret til frivilligt at medvirke til behandlingen.

Ændringen vil endvidere betyde, at Tvangsbehandlingsnævnet ved behandling af klager over anvendelsen og udførelsen af tvangsindgreb træffer afgørelse om, hvorvidt et

tvangsindgreb er udført så skånsomt og kortvarigt som muligt og stod i rimeligt forhold til formålet med indgrebet, ligesom nævnet vurderer, om det mindst indgribende indgreb er anvendt, og om indgrebet er sket uden unødige krænkelser og ulemper. Det undersøges endvidere, om tillidskabende tiltag være forsøgt, forinden tvangen blev udført, og om tvangsindgrebet i strid med forbuddet i § 7, stk. 2, har erstattet personlig pleje og omsorg.

Til nr. 11

Efter den foreslåede § 16 c, stk. 3, 1. pkt., i lovforslagets § 19, nr. 3, skal Tvangsbehandlingsnævnet træffe afgørelse i klagesager inden 14 hverdage efter klagens modtagelse i sager, der vedrører beslutninger truffet efter § 4, § 6, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, § 9, stk. 1, og § 10, stk. 1 og 6, § 12, stk. 1-3, i lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile, og som på tidspunktet for klagens indgivelse fortsat har gyldighed.

Med den foreslåede ændring af den foreslåede § 16 c, stk. 3, 1. pkt., ændres sagsbehandlingstiden fra 14 hverdage til syv hverdage.

Til nr. 12

Efter den foreslåede § 16 c, stk. 3, 2. pkt., i lovforslagets § 19, nr. 3, skal Tvangsbehandlingsnævnet træffe afgørelse snarest muligt i sager, som vedrører beslutninger om tvang, som ikke længere er gyldige.

Som konsekvens af ændringsforslag nr. 9, hvorefter udførelsen af tvang kan påklages til Tvangsbehandlingsnævnet, foreslås det at ændre den foreslåede § 16 c, stk. 3, 2. pkt., således at behandlingen af klager over allerede udført tvang omfattes af bestemmelsen.

Ændringen betyder, at klager over tvang, som allerede er udført, på samme måde som klager over beslutninger om tvang, som ikke længere er gyldige, skal behandles snarest muligt.